

PÍŠE DANIEL KABA

Vo svete pomáhame málo a nekonceptne

Ako je na tom Slovensko so solidaritou a zahraničnou pomocou.

 21. okt 2021 o 14:50 Daniel Kaba

Podpora vzdelávania v Keni, aj s účasťou Slovenska. (Zdroj: ARCHÍV AMBRELA)

Autor sa podieľal na správe AidWatch, je výkonným tajomníkom Platformy rozvojových organizácií - Ambrela

Ani akýsi budíček v podobe pandémie **koronavírusu** nenaštartoval potrebný dialóg o tom, ako by SR mohla byť solidárnejšia alebo pomáhať núdznym ľuďom vo svete efektívnejšie.

Pandémia covidu-19 bola najväčšou udalosťou nielen pre celosvetový systém rozvojovej spolupráce, ale aj pre ten slovenský. A napriek tomu to nebola iba samotná pandémia, ktorá ovplyvnila systém slovenskej rozvojovej spolupráce. Boli to aj politické rozhodnutia, ktoré spomalili, odložili alebo rovno zrušili viaceré naplánované systémové zmeny v roku 2020.

Hoci minister zahraničných vecí **Ivan Korčok** koncom septembra po návrate z Valného zhromaždenia OSN sám uviedol, "ako nám naše zaujatie domácimi témami berie schopnosť vnímať svet okolo nás", s reformami v oblasti Oficiálnej rozvojovej spolupráce - ODA SR - sa veľmi nepohlo.

Nemali by sme si zamieňať príčinu a následok. Jedna vec je kríza, druhá naša reakcia na ňu. Svet humanitárnej pomoci sa dynamicky vyvíja, počet ľudí v núdzi neustále rastie a krízy sú čoraz komplexnejšie. V kontraste k tomuto všetkému by bolo možné slovenskú oficiálnu zahraničnú pomoc charakterizovať ako málo solidárnu a rozdrobenú.

Ani pandémie nás nenaučila solidarite

V rámci vyššie spomínanej ODA SR Slovensko neprispelo na boj s covidom-19 "novými peniazmi", ale z existujúceho rozpočtu presmerovalo štyri milióny eur, ktoré budú chýbať inde.

Celkovo SR vynaložila na rozvojovú spoluprácu 124,5 milióna eur, čo je historicky najvyšší objem. Avšak sú tu aj položky ako napríklad odpustenie dlhu Srbsku a Somálsku vo výške 16,6 milióna eur, ktoré štatisticky iba nafukujú zahraničnú pomoc bez dosahu na zlepšenie situácie v programových a partnerských krajinách.

Po ich odpočítaní poskytlo Slovensko v roku 2020 sotva 105 miliónov eur na skutočnú rozvojovú spoluprácu, čo predstavovalo 0,12 percenta hrubého národného dôchodku (HND). Treba pripomenúť náš medzinárodný záväzok vynaložiť na ODA financie vo výške 0,33 percenta HND. Súčasným tempom ho však SR dosiahne až v roku 2130 namiesto roku 2030.

Domnievali sme sa, že pandémie globálnych rozmerov aspoň čiastočne podnieti zodpovednosť SR - aj cez rozvojovú spoluprácu s partnerskými organizáciami v programových krajinách globálneho Juhu - viac prispievať k riešeniam svetových problémov, ktoré sa čoraz viac budú dotýkať aj obyvateľov SR.

Ostávame však ľahostajní k výzvam súčasnosti, ako sú globálne zdravie a rôzne ďalšie pandémie (malária, ebola, **cukrovka** či chronická podvýživa), terorizmus a hybridné hrozby, zmena klímy a globálne otepľovanie alebo ozbrojené konflikty a nútená migrácia.

Dávame na viac strán a málo

Stále platí, že 95 percent celkovej zahraničnej pomoci (ODA) Slovensko 'outsourcuje', teda odvádza do medzinárodných inštitúcií vo forme multilaterálnej pomoci, a slovenské subjekty sa môžu uchádzať len o päť percent (približne päť miliónov eur) z celého rozpočtu.

Hodnota celej bilaterálnej pomoci 16 miliónov eur sa pre ilustráciu rovná napríklad postaveniu jedného kilometra rýchlostnej cesty Pstruša-Kriváň. Alebo si túto sumu možno predstaviť ako jedno percento majetku najbohatšieho Slováka.

Nízkopříjmové krajiny však našu solidaritu potrebujú. Programová krajina ODA SR - **Keňa**, okrem pandémie covidu-19 zažila jednu z najhorších invázií kobyliiek v histórii, ktorá zničila veľkú časť úrody. Tisíce ľudí vystavila hladovaniu, podvýžive a prehĺbila kmeňové konflikty.

Partnerská krajina ODA SR - Libanon sa zasa v roku 2020 prepadla do hlbokoj ekonomickej, politickej aj sociálnej krízy a počet obyvateľov žijúcich pod hranicou chudoby sa medziročne zvýšil z 28 na 55 percent. Netreba pripomínať, že takmer 20 percent tamojšej populácie (vyše milióna ľudí) tvoria utečenci a utečanky najmä zo Sýrie.

Ako bolo spomenuté aj prezidentkou SR **Zuzanou Čaputovou** v Správe o stave republiky: konzistentnosť a predvídateľnosť by mali byť dvoma kľúčovými piliermi zahraničnej politiky SR. Nie je však zrejmé, čo sú strategické ciele SR na daný rok, ktoré sektory a krajiny sú skutočne prioritné.

Potrebujeme najmä stratégiu

Dlhodobu absentuje humanitárna stratégia a rozhodovacie procesy nie sú v dostatočnej miere založené na dátach.

Práve na to upozorňuje správa AidWatch, v ktorej každoročne Platforma rozvojových organizácií Ambrela hodnotí systém oficiálnej rozvojovej spolupráce SR. Daný report napríklad poukazuje na pokračovanie v geografickej fragmentácii a nízkej efektívnosti pomoci, keďže už i tak malý objem peňazí, konkrétne 10,5 milióna eur, smerovalo až do 36 programových a partnerských krajín (v priemere menej ako 300-tisíc eur na krajinu).

Napriek tomu, že Slovenská republika so svojím systémom ODA neplní dostatočne medzinárodné záväzky, veríme, že naša krajina má na viac. Ak využije potenciál, ktorý má aj v podobe členov a pozorovateľov Ambrely, môže realizovať rozvojovú spoluprácu efektívnejšie a solidárnejšie.

Potrebujeme zodpovedné riešenia globálnych výziev, ktoré ovplyvňujú život zraniteľných ľudí nielen v odľahlých kútoch sveta, ale aj u nás doma.

Tento text ste mohli čítať vďaka tomu, že platíte za obsah. Vážime si to.

Ďalšie weby skupiny: [Prihlásenie do Post.sk](#) [Slovak Spectator](#) [Agentúrne správy](#) [Vydavateľstvo](#) [Inzercia](#) [Osobné údaje](#) [Návštevnosť webu](#) [Predajnosť tlače](#) [Petit Academy](#) [SME](#)
v škole

© Copyright 1997-2021 | Petit Press, a.s.